

QUẢN LÝ CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC THÔNG QUA ÁP DỤNG QUY TRÌNH DẠY HỌC THEO CHU TRÌNH PDCA - MỘT NGHIÊN CỨU TẠI ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

Nguyễn Quang Giao¹, Đinh Thị Hồng Thắm²

TÓM TẮT

Dạy học là hoạt động chủ yếu của trường đại học vì thông qua dạy học, sinh viên được trang bị kiến thức và kỹ năng nền tảng, đồng thời có cơ hội liên hệ lý thuyết với thực hành cũng như phát triển tư duy phản biện, giải quyết vấn đề và sáng tạo. Bài báo góp phần hệ thống hóa cơ sở lý luận về quản lý chất lượng dạy học, phân tích thực trạng quản lý chất lượng dạy học dựa trên kết quả khảo sát bằng phiếu hỏi đối với 150 giảng viên các trường đại học trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, trên cơ sở đó, bài báo đề xuất một số biện pháp quản lý chất lượng dạy học thông qua áp dụng quy trình dạy học theo chu trình PDCA nhằm bảo đảm và cải tiến chất lượng đào tạo.

Từ khóa: *Quản lý chất lượng, quy trình dạy học, trường đại học, chu trình PDCA.*

DOI: <https://doi.org/10.70117/hdujs.85.3.2026.1051>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục đại học có vai trò quan trọng đối với tất cả các quốc gia trên thế giới, bởi chất lượng Giáo dục đại học quyết định chất lượng nguồn nhân lực của đất nước, đặc biệt đối với Giáo dục đại học Việt Nam cần “đẩy mạnh hội nhập quốc tế trong giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ phát triển đất nước trong giai đoạn mới” [1]. Chính vì vậy, chất lượng Giáo dục đại học của Việt Nam không những phải đáp ứng được yêu cầu của quốc gia mà còn phải hướng đến khu vực và thế giới. Hơn bao giờ hết, chất lượng Giáo dục đại học của Việt Nam nhận được sự quan tâm sâu sắc của toàn xã hội. Để làm được điều này đòi hỏi các trường đại học phải không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo, trong đó tăng cường quản lý chất lượng dạy học thông qua việc áp dụng thực hiện quy trình dạy học được thiết kế theo chu trình PDCA. Quy trình dạy học được thiết kế theo chu trình PDCA đòi hỏi giảng viên tuân thủ nghiêm ngặt và thực hiện đầy đủ các bước cũng như nội dung trong từng bước. Điều này có ý nghĩa quan trọng đối với quản lý chất lượng dạy học ở các trường đại học bởi khác với giáo dục phổ thông, giảng viên ở trường ĐH có sự chủ động cao trong việc triển khai quá trình dạy học và việc triển khai quy trình dạy học được thiết kế theo chu trình PDCA sẽ tạo sự thống nhất, đồng bộ đối với quá trình dạy học của tất cả giảng viên nhà trường. Đến nay, tuy đã có các công trình nghiên cứu về áp dụng quy trình PDCA trong quản lý nói chung nhưng chưa có công trình nào đề cập đến quản lý chất lượng dạy học ở các trường đại học thông qua áp dụng quy trình dạy học theo chu trình PDCA, đặc biệt là địa phương cụ thể ở Việt Nam.

¹ Trung tâm Kiểm định chất lượng giáo dục, Đại học Đà Nẵng

² Trường Đại học Thủ Dầu Một; Email: thamth@tdmu.edu.vn

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để nghiên cứu vấn đề quản lý chất lượng dạy học ở trường đại học thông qua áp dụng quy trình dạy học theo chu trình PDCA, về mặt lý luận, nhóm tác giả sử dụng phương pháp nghiên cứu quản lý chất lượng [8; tr.70]. Khác với quản lý chức năng, đặc trưng của quản lý chất lượng là quản lý theo chuẩn với 3 hoạt động chính được tiến hành đồng thời, liên tục, bao gồm: xác lập các mục tiêu và chuẩn mực, đánh giá thực trạng đối chiếu với chuẩn, cải tiến thực trạng theo chuẩn.

Bên cạnh đó, chu trình PDCA được sử dụng trong nghiên cứu lý luận với các bước bao gồm: lập kế hoạch (xác định mục tiêu, nguồn lực, phương pháp), thực hiện (triển khai kế hoạch), Kiểm tra (đánh giá kết quả so với mục tiêu), cải tiến (điều chỉnh, cải tiến). Về mặt thực tiễn, nhóm tác giả đã khảo sát bằng phiếu hỏi trực tiếp 150 giảng viên tại Đại học Đà Nẵng về thực trạng thực hiện quy trình dạy học theo chu trình PDCA và xử lý dữ liệu bằng phương pháp thống kê toán học. Địa bàn khảo sát tại Đại học Đà Nẵng bao gồm các trường: Trường Đại học Sư phạm, Trường Đại học Ngoại ngữ, Trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông, Viện Nghiên cứu Đào tạo Việt - Anh, Phân hiệu Đại học Đà Nẵng tại Kon Tum.

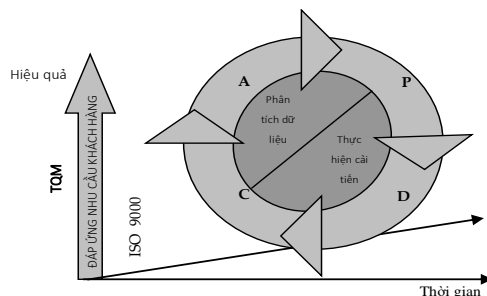
3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

3.1. Quản lý chất lượng dạy học

3.1.1. Quản lý chất lượng

Trong Giáo dục đại học, “quản lý chất lượng” là thuật ngữ được sử dụng để miêu tả các phương pháp hoặc quy trình nhằm kiểm tra đánh giá xem sản phẩm của quá trình thực hiện tất cả nội dung công việc thuộc các lĩnh vực quản lý của nhà trường có đảm bảo các tiêu chuẩn chất lượng đã được xác lập từ trước hay không. Đó là phương thức quản lý theo chuẩn, duy trì cho chất lượng Giáo dục đại học ở trạng thái ổn định và phát triển, bao gồm 3 hoạt động được tiến hành đồng thời, liên tục, bao gồm: xác lập các mục tiêu và chuẩn mực, đánh giá thực trạng đối chiếu với chuẩn, cải tiến thực trạng theo chuẩn [8; tr.70].

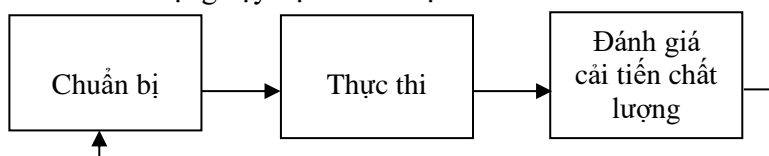
Đối với quản lý chất lượng, chu trình PDCA được sử dụng phổ biến nhằm liên tục cải tiến chất lượng. Bước đầu tiên trong chu trình PDCA là lập kế hoạch (Plan) với các nội dung cụ thể bao gồm: xác định mục tiêu, phạm vi, nguồn lực, thời gian, phương pháp. Bước thực hiện (Do) chính là việc triển khai thông qua các quy trình với các tiêu chí đánh giá cụ thể và thuận lợi cho việc đo lường. Bước kiểm tra (Check) bao gồm các nội dung: đo lường, đánh giá, phân tích, xử lý kết quả, xác định nguyên nhân của hạn chế. Bước cuối cùng của chu trình PDCA là cải tiến (Act) với các nội dung: chuẩn hóa, xây dựng kế hoạch cải tiến và thực hiện cải tiến. Chu trình PDCA được thực hiện liên tục với các chu trình kế tiếp với trình độ cao hơn.

Hình 1. Chu trình PDCA

3.1.2. Quản lý chất lượng dạy học

Quản lý chất lượng dạy học là quản lý theo quy trình dạy học, trong đó “quy trình dạy học là một quá trình tương tác có chủ định giữa các yếu tố cấu thành nhằm tạo ra sự thay đổi hành vi của người học, hướng tới những mục tiêu giáo dục cao hơn” với “Dạy là một quá trình tích cực, trong đó người dạy chia sẻ thông tin với người học, nhằm cung cấp và giúp họ xử lý thông tin để đạt tới mục tiêu là thay đổi hành vi của họ” và “Học là quá trình đồng hóa thông tin nhằm thay đổi hành vi một cách tổng hợp” [6; tr.1]. Trong quản lý chất lượng dạy học, quy trình dạy học được thiết kế theo chu trình PDCA bao gồm các bước thực hiện với các nội dung cụ thể, bao gồm: chuẩn bị, thực hiện, đánh giá, cải tiến. Điều quan trọng đối với quy trình dạy học là đầu ra của bước trước là đầu vào của bước kế tiếp và tác động với nhau, liên tục cho đến nội dung kết thúc quy trình dạy học. Hơn nữa, trong quy trình dạy học không cho phép giảng viên bỏ bước hay nhảy bước, đồng thời bắt buộc giảng viên thực hiện đầy đủ nội dung của từng bước. Nhờ vậy, thông qua thực hiện quy trình dạy học theo chu trình PDCA mà chất lượng dạy học luôn được đảm bảo.

Hình 2. Các giai đoạn của quy trình dạy học

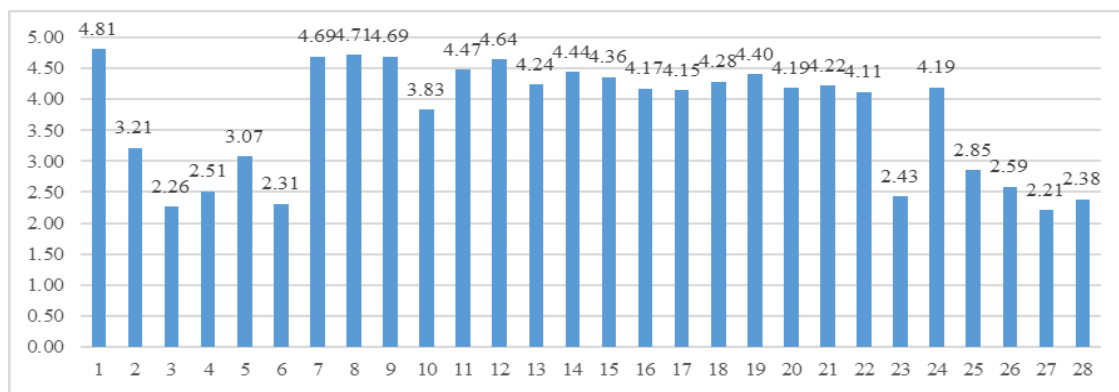
Triển khai thực hiện quy trình dạy học được thiết kế theo chu trình PDCA với các bước nối tiếp liên tục nhằm đảm bảo đạt được yêu cầu từ bước đầu tiên đến bước cuối cùng của quy trình dạy học. Nhờ vậy, chất lượng dạy học được đảm bảo bền vững. Bên cạnh đó, triển khai quy trình dạy học này đòi hỏi giảng viên thực hiện đầy đủ nội dung của từng bước trong chu trình PDCA, chi tiết được thể hiện ở bảng 1.

Bảng 1. Nội dung chi tiết các bước của quy trình dạy học theo chu trình PDCA

Chuẩn bị	<ul style="list-style-type: none"> - Phân tích nhu cầu, bao gồm: Xác định vị trí môn học trong chương trình của bậc học hay cấp học; Điều tra đối tượng sinh viên: Kiểm tra kiến thức nền, tìm hiểu phong cách học của sinh viên, điều tra hứng thú của sinh viên với môn học; Nghiên cứu điều kiện vật chất - kỹ thuật hỗ trợ, môi trường dạy học môn học. - Xác định mục tiêu môn học, bài học, xây dựng đề cương môn học, chuẩn bị tài liệu, phương pháp, phương tiện, công cụ, kiểm tra đánh giá. - Chuẩn bị kế hoạch bài dạy (giáo án), gồm: Viết mục tiêu bài dạy; Lựa chọn, sắp xếp nội dung dạy học (bài giảng); Lựa chọn hình thức tổ chức dạy học, phương pháp, phương tiện, công cụ, kiểm tra đánh giá.
Thực thi	<ul style="list-style-type: none"> Tiến hành các bước lên lớp theo kế hoạch bài dạy; Kiểm tra đánh giá việc đạt mục tiêu dạy học.
Đánh giá Cải tiến	<ul style="list-style-type: none"> Lập hồ sơ đánh giá cải tiến sau bài, sau học kì Lập kế hoạch đánh giá cải tiến Tiến hành điều chỉnh, cải tiến

3.2. Đánh giá thực trạng thực hiện quy trình dạy học theo chu trình PDCA tại Đại học Đà Nẵng

Nhằm tìm hiểu thực trạng thực hiện quy trình dạy học theo chu trình PDCA, trong thời gian từ tháng 3 đến tháng 5 năm 2025, chúng tôi khảo sát ý kiến bằng phiếu hỏi trực tiếp đối với 150 giảng viên Đại học Đà Nẵng, bao gồm: Trường Đại học Sư phạm - Đại học Đà Nẵng, Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Đà Nẵng, Trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông Đại học Đà Nẵng, Viện Nghiên cứu Đào tạo Việt - Anh Đại học Đà Nẵng, Phân hiệu Đại học Đà Nẵng tại Kon Tum. Câu hỏi được sử dụng khảo sát: “Ý kiến của Thầy Cô về thực trạng thực hiện các nội dung của quy trình dạy học theo chu trình PDCA ở đơn vị?” với kết quả sau khi xử lý số liệu được thể hiện ở hình 3.

Hình 3. Thực trạng giảng viên thực hiện các nội dung quy trình dạy học theo chu trình PDCA

1. Xác định vị trí môn học (đang dạy) trong chương trình của bậc học;
2. Kiểm tra kiến thức nền của sinh viên trước khi bắt đầu môn học;
3. Tìm hiểu phong cách học tập của sinh viên;
4. Điều tra hứng thú học tập môn học của sinh viên;
5. Nghiên cứu điều kiện vật chất - kỹ thuật hỗ trợ việc dạy học môn học;
6. Tuyên bố triết lý dạy học của môn học;
7. xác định mục tiêu môn học;
8. Giảng viên xác định mục tiêu bài học;
9. xác định các lĩnh vực của mục tiêu dạy học;
10. Viết mục tiêu chi tiết bài học;
11. viết đề cương môn học;
12. Tổ chức tài liệu dạy học;
13. chuẩn bị các hình thức tổ chức dạy học;
14. Chuẩn bị các phương pháp dạy học;
15. chuẩn bị các phương tiện dạy học;
16. Chuẩn bị các công cụ dạy học;
17. lựa chọn và sắp xếp các nội dung dạy học cho 1 bài cụ thể;
18. Lựa chọn hình thức tổ chức dạy học cho 1 bài cụ thể;
19. Lựa chọn phương pháp dạy học cho 1 bài cụ thể;
20. Lựa chọn phương tiện dạy học cho 1 bài cụ thể;
21. Lựa chọn công cụ dạy học cho 1 bài cụ thể;
22. Thiết kế các hình thức kiểm tra - đánh giá;
23. Nghiên cứu môi trường dạy học;
24. Thực hiện các bước lên lớp theo giáo án;
25. Tiến hành đánh giá kiến thức sinh viên lĩnh hội trong và sau giờ dạy;
26. Thu thập thông tin phản hồi từ phía sinh viên về hoạt động dạy học;
27. Xây dựng kế hoạch cải tiến;
28. Tiến hành cải tiến sau mỗi bài, mỗi học kỳ;

Kết quả khảo sát sau khi xử lý số liệu thể hiện giảng viên được khảo sát cơ bản thực hiện tốt các bước trong quy trình dạy học theo chu trình PDCA. Tuy nhiên, vẫn còn nhiều nội dung của quy trình dạy học theo chu trình PDCA chưa được giảng viên thực hiện đầy đủ, cụ thể:

Giảng viên tiến hành kiểm tra kiến thức nền của sinh viên trước khi bắt đầu môn học (Điểm TBC: 3,21);

Giảng viên tìm hiểu phong cách học của sinh viên (Điểm TBC: 2,26);

Giảng viên tiến hành điều tra hứng thú học tập môn học của sinh viên (Điểm TBC: 2,51);

Giảng viên nghiên cứu điều kiện vật chất - kỹ thuật hỗ trợ việc dạy học môn học (Điểm TBC: 3,07);

Giảng viên tuyên bố triết lý dạy học của môn học (Điểm TBC: 2,31);

Giảng viên nghiên cứu môi trường dạy học (Điểm TBC: 2,43);

Giảng viên tiến hành đánh giá kiến thức sinh viên lĩnh hội trong và sau giờ dạy (Điểm TBC: 2,85);

Giảng viên thu thập thông tin phản hồi từ phía sinh viên về hoạt động dạy học (Điểm TBC: 2,59);

Giảng viên xây dựng kế hoạch cải tiến (Điểm TBC: 2,21);

Giảng viên tiến hành cải tiến sau mỗi bài, mỗi học kỳ (Điểm TBC: 2,38).

Kết quả khảo sát thể hiện giảng viên được khảo sát chưa thực hiện đầy đủ các nội dung trong khâu phân tích nhu cầu. Cụ thể, chưa triển khai đầy đủ điều tra đối tượng sinh viên học tập môn học, bao gồm: tiến hành kiểm tra kiến thức nền của sinh viên trước khi bắt đầu môn học; điều tra phong cách học của sinh viên; tiến hành khảo sát hứng thú học tập môn học của sinh viên; nghiên cứu điều kiện vật chất - kỹ thuật hỗ trợ việc dạy học môn học. Chính vì chưa thực hiện đầy đủ các nội dung của khâu phân tích nhu cầu nên giảng viên không có cơ sở để tuyên bố triết lý dạy học môn học của bản thân giảng viên. Bên cạnh đó, giảng viên chưa thực hiện đầy đủ việc nghiên cứu môi trường dạy học. Giai đoạn đánh giá cải tiến trong quy trình dạy học hầu như chưa được giảng viên quan tâm thực hiện, trong đó: việc đánh giá kiến thức sinh viên lĩnh hội trong và sau giờ dạy; thu thập thông tin phản hồi từ phía sinh viên về việc thực hiện kế hoạch bài dạy; xây dựng kế hoạch cải tiến; tiến hành cải tiến sau mỗi bài, mỗi học kỳ chưa được giảng viên thực hiện đầy đủ.

3.3. Biện pháp tăng cường quản lý chất lượng dạy học thông qua áp dụng quy trình dạy học theo chu trình PDCA ở trường đại học hiện nay

3.3.1. Tăng cường tổ chức bồi dưỡng giảng viên về quy trình dạy học

Mục tiêu biện pháp

Trên thực tế, nhiều giảng viên không hiểu rõ các bước của quy trình dạy học, đặc biệt là do quy trình dạy học được thiết kế theo chu trình PDCA với các bước liên tục với nhau rất nghiêm ngặt, trong đó đầu ra của bước trước trùng với đầu vào của bước sau kế tiếp. Trong quá trình thực hiện quy trình dạy học, giảng viên không được bỏ bước hoặc nhảy bước. Trường hợp bỏ bước hoặc nhảy bước xảy ra, giảng viên phải quay lại thực hiện ngay từ bước đầu tiên. Do vậy, việc tăng cường bồi dưỡng giảng viên về quy trình dạy học là quan trọng để giảng viên thực hiện đúng và đầy đủ các bước của quy trình dạy học.

Nội dung biện pháp

Nhà trường, khoa, bộ môn tăng cường tổ chức các buổi tập huấn, hội nghị, hội thảo, tọa đàm về quy trình dạy học để giảng viên hiểu rõ các bước của quy trình dạy học được thiết kế theo chu trình PDCA.

Nhà trường triển khai xây dựng sổ tay hướng dẫn thực hiện quy trình dạy học với đầy đủ các biểu mẫu thống nhất về đề cương chi tiết học phần, ma trận kỹ năng, phương pháp dạy học, phương pháp kiểm tra đánh giá, kế hoạch giảng dạy và cung cấp đến toàn giảng viên biết để thực hiện.

Nhà trường, khoa, bộ môn định kỳ hằng năm tổ chức hội nghị, hội thảo về đổi mới phương pháp dạy học, trong đó đề cập việc vận dụng quy trình dạy học trong dạy học nói riêng nhằm chia sẻ kinh nghiệm và các thực hành tốt trong triển khai thực hiện.

Nhà trường thực hiện tuyên dương các giảng viên thực hiện nghiêm túc quy trình dạy học với các hình thức khen thưởng cụ thể nhằm khuyến khích sự tham gia của toàn thể giảng viên của trường.

Điều kiện thực hiện biện pháp

Hoạt động tăng cường bồi dưỡng giảng viên về quy trình dạy học cần được triển khai nghiêm túc, thống nhất, đồng bộ từ khâu lập kế hoạch, chuẩn bị cơ sở vật chất và trang thiết bị, mời báo cáo viên chất lượng, tài liệu tập huấn đến việc kiểm tra, giám sát, đánh giá mức độ tham gia đầy đủ của giảng viên.

3.3.2. Triển khai đồng bộ để giảng viên thực hiện tốt bước chuẩn bị (Plan) của quy trình dạy học

Mục tiêu biện pháp

Kết quả khảo sát thể hiện giảng viên chưa thực hiện tốt bước chuẩn bị của quy trình dạy học. Đây là bước quan trọng đầu tiên tạo tiền đề để thực hiện tốt quy trình dạy học. Do vậy, Nhà trường, khoa chú trọng triển khai để giảng viên thực hiện tốt bước chuẩn bị của quy trình dạy học.

Nội dung biện pháp

Trên cơ sở giảng viên đã được tập huấn, phổ biến và hiểu rõ về quy trình dạy học, nhà trường, khoa tập trung triển khai để giảng viên thực hiện đầy đủ bước chuẩn bị của quy trình dạy học với các nội dung cụ thể bao gồm: kiểm tra kiến thức nền của sinh viên trước khi bắt đầu môn học, tìm hiểu phong cách học của sinh viên, điều tra hứng thú học tập của sinh viên, nghiên cứu điều kiện vật chất - kỹ thuật hỗ trợ việc dạy học môn học.

Nhà trường ban hành quy định về việc kiểm tra kiến thức nền của sinh viên trước khi bắt đầu môn học. Trên cơ sở đó, giảng viên tiến hành kiểm tra kiến thức nền của sinh viên thông qua sử dụng bài kiểm tra kiến thức. Việc kiểm tra kiến thức nền của sinh viên trước khi bắt đầu môn học giúp giảng viên đánh giá khả năng học môn học, những thuận lợi, khó khăn mà những đối tượng sinh viên khác nhau có thể gặp phải trong quá trình học tập môn học, đồng thời giúp giảng viên phân loại sinh viên theo các nhóm năng lực để có các chiến lược dạy học phù hợp.

Nhà trường yêu cầu giảng viên tìm hiểu phong cách học của sinh viên bởi đây là nội dung quan trọng trong bước chuẩn bị của quy trình dạy học. Việc tìm hiểu phong cách học của sinh viên thông qua phiếu điều tra phong cách học giúp giảng viên nhận biết cách xử lý thông tin của người học là học thuộc, tập trung suy nghĩ, lí giải hay ghi nhớ cũng như hiểu rõ những đặc trưng sinh học, thói quen học tập riêng của từng sinh viên. Đồng thời, giảng viên xác định được sinh viên có ưu thế học bằng thị giác, thính giác, xúc giác hay vận động cũng như cách sinh viên xử lý thông tin là tổng hợp hay phân tích.

Nhà trường phổ biến, triển khai đến toàn thể giảng viên tiến hành điều tra hứng thú của sinh viên với môn học. giảng viên có thể tiến hành thông qua phiếu điều tra, khảo sát để hiểu được động cơ học tập môn học, những nguyên nhân dẫn tới việc thích hoặc không thích học môn học của sinh viên. Những nguyên nhân ảnh hưởng đến hứng thú học tập môn học có thể xuất phát từ tầm quan trọng của môn học trong chương trình dạy học, kiến thức cơ bản hay phương pháp học tập của sinh viên, phương pháp giảng dạy của giảng viên, môi trường học tập,... Trên cơ sở xác định được nguyên nhân ảnh hưởng đến hứng thú học tập môn học, giảng viên sẽ áp dụng các chiến lược dạy học phù hợp.

Ngoài ra, nhà trường triển khai toàn thể giảng viên tiến hành tìm hiểu cơ sở vật chất, kĩ thuật, phương tiện dạy học, phòng thí nghiệm, phòng thực hành, phòng máy vi tính có nối mạng Internet, thư viện và những điều kiện khác trong trường và có kế hoạch sử dụng hỗ trợ cho dạy học môn học. Ngoài ra, việc tìm hiểu các đặc điểm về điều kiện phát triển kinh tế xã hội của địa phương, đặc thù địa lí, lịch sử... có thể được vận dụng vào dạy học môn học.

Điều kiện thực hiện biện pháp

Giảng viên thực hiện tốt bước chuẩn bị của quy trình dạy học cần được triển khai nhất quán, đồng bộ từ nhà trường đến khoa và yêu cầu tất cả giảng viên toàn trường thực hiện, tránh tình trạng triển khai qua loa, hình thức.

3.3.3. Đảm bảo cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học để triển khai quy trình dạy học

Mục tiêu biện pháp

Để đẩy mạnh triển khai quy trình dạy học đòi hỏi các trường đại học đầu tư và đảm bảo cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học bởi cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học là điều kiện cần thiết, quan trọng nhằm triển khai quy trình dạy học một cách hệ thống, đồng bộ. Điều đó thể hiện thông qua việc đảm bảo theo quy định về phòng học, phòng tự học, phòng thí nghiệm, phòng thực hành, phòng sinh hoạt bộ môn, phòng làm việc của giảng viên, thư viện, nguồn học liệu, máy tính, hệ thống mạng, thiết bị dạy học... [2][3].

Nội dung biện pháp

Nhà trường xây dựng và triển khai kế hoạch chiến lược, kế hoạch trung hạn, kế hoạch hằng năm về phát triển cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, đồng thời dành nguồn kinh phí hằng năm để phát triển cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học đáp ứng nhu cầu giảng dạy, học tập và nghiên cứu.

Nhà trường thực hiện đầy đủ việc mua sắm, phân bổ, bảo trì, bảo dưỡng cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học để phục vụ tốt dạy học và nghiên cứu, trong đó đảm bảo tính hiệu suất, hiệu quả của việc sử dụng và đúng quy định về mua sắm, đấu thầu.

Trên thực tế, tuy cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học được nhà trường đầu tư hiện đại nhưng do người sử dụng không hiểu rõ các tính năng nên không thể phát huy tối đa hiệu quả. Do vậy, nhà trường thường xuyên tổ chức tập huấn cho giảng viên sử dụng trang thiết bị dạy học mới, hiện đại là cách làm phù hợp, khả thi nhằm tạo điều kiện thuận lợi để giảng viên sử dụng được tất cả các trang thiết bị dạy học trong quy trình dạy học.

Phòng quản lý cơ sở vật chất tăng cường theo dõi, giám sát, đánh giá việc sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học hằng năm để có cơ sở xây dựng kế hoạch và triển khai nâng cấp, sửa chữa nhằm đáp ứng nhu cầu dạy học và nghiên cứu. Bên cạnh đó, tham mưu

Ban Giám hiệu nhà trường ban hành các văn bản quy định sử dụng trang thiết bị và phổ biến đến tất cả các thành viên của trường nghiêm túc thực hiện với các hình thức phổ biến, tuyên truyền đa dạng, phù hợp.

Phòng tài chính xây dựng kế hoạch tài chính khả thi để đảm bảo kinh phí cho việc mua sắm, nâng cấp, bảo trì, bảo dưỡng cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, trong đó chú trọng đầu tư hệ thống công nghệ thông tin và cơ sở hạ tầng để tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong bối cảnh chuyển đổi số của Giáo dục đại học.

Điều kiện thực hiện biện pháp

Đảm bảo cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học để triển khai quy trình dạy học cần được triển khai thống nhất với các trang thiết bị được mua sắm đồng bộ, hiện đại và phù hợp với cơ sở vật chất. Bên cạnh đó, cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học để triển khai quy trình dạy học cần được khai thác tối đa hiệu suất nhằm phục vụ tốt việc thực hiện quy trình dạy học.

3.3.4. Thực hiện cải tiến liên tục trong quy trình dạy học nhằm thỏa mãn nhu cầu học tập của người học

Mục tiêu biện pháp

Trong bối cảnh cạnh tranh gay gắt về chất lượng Giáo dục đại học như hiện nay, tất cả các trường đại học luôn quan tâm cải tiến chất lượng dạy học. Thông qua việc thực hiện cải tiến chất lượng dạy học giúp trường đại học tăng cường tính cạnh tranh cũng như nâng cao thương hiệu của nhà trường đối với người học và các bên liên quan. Do vậy, nhà trường tập trung triển khai để giảng viên chú trọng các nội dung cải tiến liên tục trong quy trình dạy học nhằm thỏa mãn nhu cầu học tập của người học.

Nội dung biện pháp

Triển khai để giảng viên thực hiện việc cải tiến liên tục trong quy trình dạy học nhằm thỏa mãn nhu cầu học tập của sinh viên, trong đó giảng viên có cơ sở xây dựng kế hoạch cải tiến và tiến hành cải tiến, nhà trường, khoa triển khai để giảng viên tiến hành thu thập tư liệu làm cơ sở cho việc xây dựng kế hoạch đánh giá cải tiến. Những tư liệu làm cơ sở cho việc xây dựng kế hoạch đánh giá cải tiến có thể là: thông tin phản hồi của sinh viên về hoạt động dạy học; các nội dung góp ý của sinh viên trong quá trình học tập; thông tin phản hồi từ các bài kiểm tra đánh giá của sinh viên trong quá trình học tập môn học; kết quả học tập môn học của sinh viên; đánh giá của đồng nghiệp sau dự giờ; quan sát, đánh giá của chính giảng viên; đánh giá của tổ bộ môn; kết quả đánh giá, xếp loại hàng năm. giảng viên có thể sử dụng nội dung ghi chép lại cảm tưởng của mình, nhận xét hoặc đánh giá... sau mỗi bài giảng để xây dựng kế hoạch điều chỉnh, cải tiến các kỹ năng của bản thân.

Nhà trường yêu cầu khoa, bộ môn triển khai đến toàn thể giảng viên sau mỗi giai đoạn (khóa học, học kì, năm học), dựa trên kết quả phân tích dữ liệu thu thập được, giảng viên tiến hành lập kế hoạch cải tiến hoạt động giảng dạy của bản thân và thông qua tổ bộ môn, khoa. Điều quan trọng là giảng viên phải hiện thực hóa kế hoạch cải tiến đã được xây dựng, trong đó giảng viên tiến hành khắc phục những hạn chế đã xác định trong quá trình thực hiện quy trình dạy học cũng như cải tiến các kỹ năng của bản thân. Thông qua đó, chất lượng dạy học của giảng viên được nâng cao và góp phần hiệu quả nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường.

Khoa, bộ môn thường xuyên triển khai đánh giá kết quả thực hiện cải tiến chất lượng của giảng viên thông qua các hình thức đánh giá như: phê duyệt kế hoạch cải tiến chất lượng, dự giờ, kết quả khảo sát ý kiến phản hồi của sinh viên về hoạt động giảng dạy của giảng viên để kịp thời áp dụng các biện pháp phù hợp đối với việc cải tiến liên tục của giảng viên trong quy trình dạy học.

Điều kiện thực hiện biện pháp

Sự cải tiến trong quy trình dạy học có thể là từng bước nhỏ hay nhảy vọt. Điều quan trọng là hoạt động cải tiến chất lượng trong quy trình dạy học phải thực chất, hiệu quả và thỏa mãn ngày càng tốt hơn nhu cầu của người học.

3.3.5. Tăng cường quản lý việc thực hiện quy trình dạy học

Mục tiêu biện pháp

Trên thực tế, một trong những nguyên nhân khiến cho giảng viên chưa thực hiện đầy đủ các nội dung của quy trình dạy học là do công tác quản lý của các trường đại học chưa được thực hiện thường xuyên, nghiêm túc. Vì vậy, tăng cường công tác quản lý đối với việc thực hiện quy trình dạy học của giảng viên là biện pháp quan trọng nhất để triển khai quy trình dạy học đạt hiệu quả.

Nội dung biện pháp

Nhà trường yêu cầu khoa, bộ môn tăng cường quản lý lịch trình giảng dạy, đề cương môn học, kế hoạch bài dạy, kiểm tra đánh giá trong và sau bài học, việc công bố điểm và nộp bảng điểm của giảng viên...

Nhà trường đẩy mạnh công tác thanh tra giáo dục nhằm kiểm tra việc thực hiện lịch trình giảng dạy, đề cương chi tiết học phần, kế hoạch bài dạy, đảm bảo thực hiện đầy đủ số tiết dạy học phần... của giảng viên một cách đồng bộ, thường xuyên.

Trên cơ sở xử lý kết quả kiểm tra đánh giá việc giảng viên thực hiện quy trình dạy học, nhà trường áp dụng các giải pháp chấn chỉnh kịp thời các sai lệch và định kỳ xem xét điều chỉnh các tiêu chí đánh giá cho phù hợp với điều kiện thực tiễn của trường.

Nhà trường đẩy mạnh triển khai thực hiện đánh giá hoạt động dạy học của giảng viên thông qua hình thức tự đánh giá, khảo sát ý kiến sinh viên, đánh giá đồng nghiệp và sử dụng kết quả đánh giá trong việc phân loại giảng viên theo định kì.

Bên cạnh việc tăng cường quản lý thực hiện quy trình dạy học của giảng viên, nhà trường tăng cường công tác quản lý cấp khoa, bộ môn đối với hoạt động học tập của sinh viên. Theo đó, giảng viên chú trọng kiểm tra việc chuyên cần của sinh viên cũng như thái độ học tập trên lớp, việc chuẩn bị bài của sinh viên. Đây đồng thời là những yếu tố đánh giá kết quả học tập môn học của sinh viên.

Khoa, tổ bộ môn triển khai để giảng viên tăng cường vai trò trong việc quản lý hoạt động tự học của sinh viên thông qua việc áp dụng các phương pháp giảng dạy phát huy tính tích cực của người học, giao bài tập để sinh viên thực hiện tự học, tự nghiên cứu đồng thời có kiểm tra đánh giá kết quả làm việc của sinh viên.

Điều kiện thực hiện biện pháp

Tăng cường quản lý việc thực hiện quy trình dạy học cần được triển khai thống nhất, đồng bộ từ nhà trường đến khoa, tổ bộ môn, giảng viên. Bên cạnh đó, cần chú trọng vai trò

tích cực của giảng viên trong tự quản lý việc thực hiện quy trình dạy học của bản thân. Có như vậy, hiệu quả của việc thực hiện quy trình dạy học sẽ luôn được cải tiến do giảng viên chính là chủ thể của thực hiện quy trình dạy học.

4. KẾT LUẬN

Bài báo đã hệ thống hóa cơ sở lý luận về quản lý chất lượng dạy học ở trường đại học thông qua thực hiện quy trình dạy học theo chu trình PDCA, phân tích thực trạng triển khai quy trình dạy học thông qua khảo sát 150 giảng viên tại các trường đại học thuộc Đại học Đà Nẵng, từ đó chỉ ra những hạn chế trong khâu phân tích nhu cầu người học và thực hiện cải tiến chất lượng. Trên cơ sở đó, bài báo đề xuất một số biện pháp nhằm tăng cường quản lý chất lượng dạy học ở trường đại học thông qua thực hiện quy trình dạy học theo chu trình PDCA một cách đồng bộ, hiệu quả và bền vững.

Chất lượng dạy học có ý nghĩa quan trọng và quyết định đến chất lượng đào tạo của trường đại học. Vì vậy, tăng cường quản lý chất lượng dạy học chính là việc làm hữu hiệu nhất góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường. quản lý chất lượng dạy học thông qua quy trình dạy học theo chu trình PDCA vừa đảm bảo chất lượng dạy học, đồng thời góp phần cải tiến chất lượng dạy học liên tục, bền vững. Đẩy mạnh áp dụng quy trình dạy học theo chu trình PDCA ở trường đại học chính là tăng cường quản lý chất lượng dạy học của nhà trường. Việc tập trung, đẩy mạnh triển khai thực hiện quy trình dạy học đồng thời góp phần nâng cao chất lượng dạy học một cách liên tục, đáp ứng nhu cầu của người học và thỏa mãn nhu cầu của các bên liên quan, đặc biệt là tạo sự thống nhất, đồng bộ trong quản lý chất lượng dạy học ở trường đại học trong bối cảnh chuyển đổi số. Do vậy, các trường đại học cần áp dụng đồng bộ các biện pháp nhằm đẩy mạnh áp dụng quy trình dạy học theo chu trình PDCA để tăng cường quản lý chất lượng dạy học của nhà trường.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban chấp hành Trung ương Đảng (2024), *Kết luận số 91- KL/TW ngày 12/8/2024 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”*, Hà Nội.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2016), *Thông tư số 04/2016/TT-BGDĐT ngày 14 tháng 3 năm 2016 ban hành Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học*, Hà Nội.
- [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017), *Thông tư số 12/2017/TT-BGDĐT ngày 19 tháng 5 năm 2017 ban hành Quy định về kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục đại học*, Hà Nội.
- [4] Bộ Giáo dục và Đào Tạo (2022), *Dự án nâng cao chất lượng giáo dục đại học (SAHEP) - Tài liệu phục vụ hoạt động bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học*.
- [5] Nguyễn Đức Chính (2008), *Đánh giá chất lượng trong giáo dục*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.

- [6] Nguyễn Đức Chính (2009), *Tài liệu tập huấn Kỹ năng nghề nghiệp cho giáo viên trung học phổ thông*, Nxb. Đại học quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
- [7] Nguyễn Quang Giao (2012), *Hệ thống đảm bảo chất lượng quá trình dạy học ở trường đại học*, Nxb. Đà Nẵng, Đà Nẵng.
- [8] Nguyễn Quang Giao (2015), *Quản lý chất lượng trong giáo dục đại học*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
- [9] Lưu Xuân Mới (2000), *Lý luận dạy học đại học*, Nxb. Giáo dục, Hà Nội.
- [10] Lê Quang Sơn (Chủ biên), Bùi Văn Vân (2019), *Giáo trình Lý Luận dạy học đại học*, Nxb. Đà Nẵng, Đà Nẵng.
- [11] Piper, W.D. (1993), *Quality Management in Universities*, Canberra: AGPS.

QUALITY MANAGEMENT OF TEACHING PROCESS AT UNIVERSITIES THROUGH APPLYING THE TEACHING PROCESS ACCORDING TO THE PDCA CYCLE: A CASE STUDY IN DA NANG CITY

Nguyen Quang Giao, Dinh Thi Hong Tham

ABSTRACT

Teaching is the main activity of universities because through teaching, students are equipped with basic knowledge and skills and at the same time have opportunities to connect theory with practice as well as develop critical thinking, problem solving and creativity. The article contributes to systematizing the theoretical basis of teaching quality management, analyze the current situation of teaching quality management based on the results of a questionnaire survey of 150 lecturers at universities in Da Nang city. Moreover, the article proposes a number of measures to manage teaching quality through applying the teaching process according to the PDCA cycle to ensure and improve training quality.

Keywords: *Quality management, teaching process, university, PDCA cycle.*

* Ngày nộp bài: 27/10/2025; Ngày gửi phản biện: 17/11/2025; Ngày duyệt đăng: 30/3/2026